

ยุพา ราชจินดา 2551: ปัจจัยที่มีต่อการเปลี่ยนสิทธิการใช้ประโยชน์ที่ดินของเกษตรกรในเขต  
ปฏิรูปที่ดิน ตำบลระเริง อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต  
(การใช้ที่ดินและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน) สาขาวิชาการใช้ที่ดินและการจัดการ  
ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน โครงการสหวิทยาการระดับบัณฑิตศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษา  
วิทยานิพนธ์หลัก: ผู้ช่วยศาสตราจารย์โสวัตรี ณ ถลาง, Ph.D. 105 หน้า

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาปัจจัยที่มีต่อการเปลี่ยนสิทธิการใช้ประโยชน์ที่ดินของ  
เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ลักษณะการเปลี่ยนสิทธิของเกษตรกร และกลุ่มบุคคลผู้เข้าไปทำประโยชน์  
แทน และทราบถึงสภาพเศรษฐกิจ สังคม ก่อนและหลังการเปลี่ยนสิทธิการใช้ประโยชน์ที่ดินของ  
เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลหลักและการสัมภาษณ์โดยใช้  
แบบสัมภาษณ์เกษตรกรกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน  
(ส.ป.ก.4 - 01) แต่มีการเปลี่ยนสิทธิการใช้ประโยชน์ที่ดิน ระหว่าง พ.ศ. 2540 - 2550 ในพื้นที่บ้านระเริง  
และบ้านคลองสมบูรณ์ ตำบลระเริง อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 101 ราย

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีการเปลี่ยนสิทธิการใช้ประโยชน์ที่ดินร้อยละ 50.5 ลักษณะการ  
เปลี่ยนสิทธิของเกษตรกรโดยการขาย คิดเป็นร้อยละ 54.9 และแบ่งให้เช่าร้อยละ 33.3 ส่วนกลุ่มบุคคลที่  
เข้าไปทำประโยชน์แทนส่วนมากเป็นนายทุน คิดเป็นร้อยละ 41.2 รองลงมาได้แก่ เพื่อนบ้าน ข้าราชการ  
รัฐวิสาหกิจ สาเหตุส่วนใหญ่ที่เกษตรกรเปลี่ยนสิทธิได้แก่ ขาดเงินทุน ไม่มีแรงงาน ต้องการเปลี่ยน  
อาชีพและสภาพดินไม่เหมาะกับการทำเกษตร ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนสิทธิการใช้  
ประโยชน์ที่ดินของเกษตรกร ได้แก่ อายุ การศึกษา อาชีพ การตั้งถิ่นฐานของครัวเรือน รายได้ภาคเกษตร  
รายได้นอกภาคเกษตร รายจ่ายภาคเกษตร และหนี้สิน ซึ่งมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่  
ระดับ 0.05